

ב"ה

בפתח הגיליון נסקור בקצרה את המאמרים הרואים בו אור:

מ' דובדבני מצביע על שתי גישות עקרוניות של העוסקים בעקדת יצחק: זו המדגישה את מסירותו המוחלטת של אברהם לדבר ה', וזו המדגישה את 'סופו הטוב' של מעשה העקדה שיש בו התנגדות מוסרית לקרבן אדם. הכותב מזהה בפרשת העקדה שני חלקים, ובהם מתוארים שני ניסיונות שונים במהותם, הקשורים לשתי הגישות הנזכרות. שני הניסיונות האלה קשורים לשתי מידות אלוהיות, הבאות לידי ביטוי בחילוף השמות האלוהיים בפרשה.

ש"י וינגורט עוסק בסדר הפנימי של קובץ הדינים שבפרשת משפטים, הנחלק לשני חלקים: נזקי אדם ונזקי ממון. הכותב דן בקשיים העולים מן הסדר הפנימי שבכל אחד מן החלקים, ומציע הסבר לסדר הזה. לאור הצעתו הוא מצביע על המסר שמוסרת התורה באמצעותו.

ר' רייך דנה במוטיב ספרותי המצוי במקרא, רכיבה על חמור, ומנסה לחפש מכנה משותף רעיוני למקרים שנזכרה בהם רכיבה כזאת. היא מונה עשרה מקרים כאלה בסיפור המקראי: החל באברהם, משה ובלעם בתורה, וכלה באישה השונמית הממהרת אל אלישע עם בנה המת בספר מלכים. הכותבת מוצאת כי בכל המקרים האלה נרמז היפוך גורלי של חיים ומוות.

נ' קלאוס, שחקר מבנים קדקודיים במקרא ופרסם שלל מאמרים בנושא זה, נזקק הפעם למזמור ק"א בתהילים, וחושף בו מבנה קדקודי המכיל רק חלק מן המזמור הזה. הצלע האחרונה של המזמור קשורה למזמור באמצעות תקבולת, אך אינה כלולה במבנה הקדקודי, ובכך מרמזת אולי לממד חדש ומפתיע.

ב' גזונדהייט ור' קימלמן נדרשים למזמור קמ"ה, "תהלה לדוד", הנאמר כידוע בתפילה שלוש פעמים בכל יום (בהקדמת פסוקי "אשר"). הכותבים הולכים בעקבות מחקרים קודמים, שהקדום שביניהם הוא פירושו של בעל הרוקח. הם מנתחים את מבנה המזמור על פי המילים המנחות שבו, מסבירים את משמעות מבנה המזמור וחלוקתו הפנימית, ודנים על מקומו בסידור התפילה.

ב' שפיגל תורם לגיליון מאמר העוסק בפרשנותה של מגילת אסתר. המאמר דן בשאלה כיצד לא ידעו אחשוורוש והמן את עמה של אסתר, למרות הקשר שלה עם מרדכי. הכותב סוקר גישות שונות לשאלה זו בספרות הרבנית לדורותיה, בעיקר למן המאה ה"ט ועד לדורות האחרונים. נזכיר כי במאמר קודם של ב' שפיגל (במגדים מג), נדונה בשיטה דומה שאלה אחרת הקשורה למגילה.

בחלק התגובות מעיר מ' בן-ישר על מאמרה של י' דיסון, שהציעה שימי המילואים המתוארים בוויקרא היו בחודש ניסן, ואילו קרבנות הנשיאים המתוארים בבמדבר היו באייר שאחריהם. הכותב מצביע על משמעות נוספת של עשרה בניסן, העשוי להיות היום השמיני למילואים, ומזכיר כי כבר אברבנאל הציע שחנוכת

הנשיאים אירעה באייר. י' דיסון מרחיבה ומסבירה את משמעות דחייתו של טקס 'יום כלות', טקס שעלה מתוך ההפכה ומסמל את השלמת הקמת המשכן בסיום האבל על מות בני אהרן וטקסי הטהרה והכפרה שבעקבותיו.

המערכת

לידיעת קוראינו

באתר **מגדים** באינטרנט (הפועל במסגרת האתר של מכללת יעקב הרצוג – www.herzog.ac.il) ניתן למצוא מאמרים שונים בגרסה מלאה, וכן מפתחות על פי שמות הכותבים ועל פי סדר המקרא, המתעדכנים באופן שוטף. קובץ המפתחות ניתן להורדה כקובץ word.